

Kadernota 2024 én duiding

Themabijeenkomst gemeenteraad 10 mei 2023

Kadernota 2024

Karakter kadernota 2024

- De kadernota 2024 richt zich op consolidatie van de vastgestelde strategische koers
- Opdrachten nieuw coalitieakkoord zijn -voor zover nog niet vertaald in de programmabegroting 2023-2026- opgenomen
- De inhoudelijke en financiële kaders volgen de hoofdlijnen uit de strategische visie Venlo 2040 en de financiële concernkaders
- Hoofdlijn raadsdebat Omgevingsanalyse is verwerkt
- Geen nieuw beleid (tenzij wettelijk verplicht), geen begrotingsvoorstellen, geen doorgerekend perspectief
- Aandacht voor (onzekerheden) financieel perspectief

Actueel (economisch) omgevingsbeeld

- Rust op energiemarkt (voorlopig) iets teruggekeerd, energietransitie in versnelling
- Kerninflatie hoog (6,7%), neemt verder af in 2023 (incl. prijsplafond 3,0%) en 2024 (3,1%)
- Kapitaalmarktrente stijgend, woningmarkt koelt (licht) af, verder koopkrachtherstel in 2024
- Economie vertraagt van 4,5% naar 1,6% (2023), respectievelijk 1,4% (2024), werkloosheid loopt (licht) op van 3,9% (2023) naar 4,1% (2024)

(CEP maart 2023)

Actueel (economisch) omgevingsbeeld

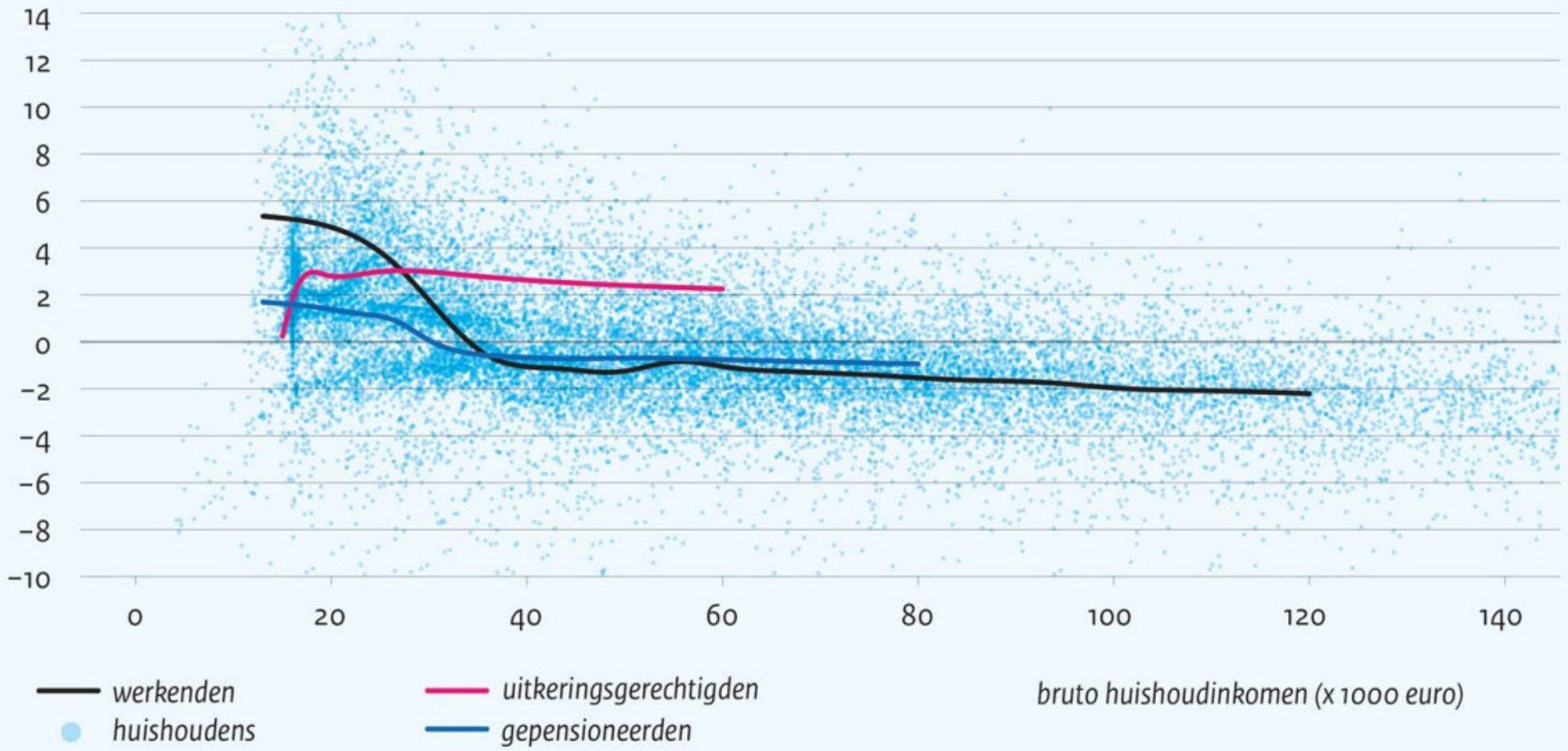
- Armoede van 5,6%, naar 4,7% (weer) naar 5,8% zodra extra maatregelen wegvallen
- EMU-saldo Rijk rond 3%, zowel intensiveringen als bezuinigingen
- Doorkijk 2031 CEP: verslechtering overheidsfinanciën agv vergrijzing en opgelopen rente
- Tegelijkertijd afvlakking arbeidsaanbod
- Invloed stikstof op slechts 10% woningbouwplannen, onzekerheid is slecht voor investeringsklimaat

(CEP maart 2023)

Koopkrachtontwikkeling

verandering statische koopkracht (%) 2024 t.o.v. 2021

Bron: CPB (link)

CEP, maart 2023

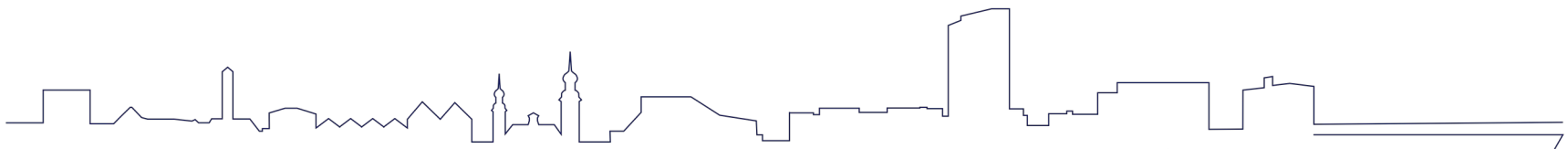
Omgevingsanalyse, raadsdebat

- Woningen voor doelgroepen, studenten, ouderen en starters en flexwoningen voor internationale werknemers, vluchtelingen en ontheemden. Een hogere ambitie!
- Gemeenschapsontwikkeling, versterking sociale verbanden, betrek inwoners bij veiligheid en zorg voor ouderen
- Arbeidsmarktopgave, krapte
- Jongeren 18-27 jaar, gezondheid en preventie
- Energie. Zowel de actieve rol van de gemeente of stimulering initiatieven als energiegebruik kantoren en handhaving
- Mobiliteit, elektrisch vervoer, OV en fiets
- Laaggeletterdheid
- Meetbaar Venlo, onderhoud indicatoren (o.a. armoede)
- Het financieel ravijn, scenario’s

Vertaling kadernota

- Venlo 2040 (inclusief deelvisies) herkenbaar en debat Omgevingsanalyse opgenomen
- Tweede jaar collegeperiode, coalitieakkoord geheel vertaald
- Voornamelijk actualisatie en uitwerking, behoudens wetgeving en landelijke afspraken geen nieuwe onderwerpen, wel beleidsrijk
- Voorstel met betrekking tot reservering strategische opgaven
- Energie, wonen en financiële opgave na 2026 geaccentueerd
- Inhoudelijke en financiële kaders geactualiseerd
- Uitvoeringstoets (in aanloop naar begroting)
- Spanning op de organisatie tav uitvoering
- Update bestemming jaarresultaten 2020 en 2021

Duiding financieel kader

- Budgettair kader:
  - Vastgesteld meerjarenperspectief aangevuld met:
    - Raadsbesluiten
    - Te verwachten ontwikkeling lonen en prijzen (inkomsten en uitgaven):
      - Centraal Plan Bureau d.d. 9 maart 2023 inclusief doorwerking 2023
      - Bijstelling mei – circulaire 2023: bijstelling inkomstenkant én uitgavenkant
    - Jaarschijf 2027
    - Structurele doorwerking Jaarrekening 2022;

- Géén financiële vertaling van de richtinggevende uitspraken programma's

- Onzekerheden middelen: Reflectie gemeenteraad d.d. 1 maart 2023

Begrotingsscenario’s

Meicirculaire 2023 ?

Basisscenario
Huidige bekende situatie

Vastgestelde koers

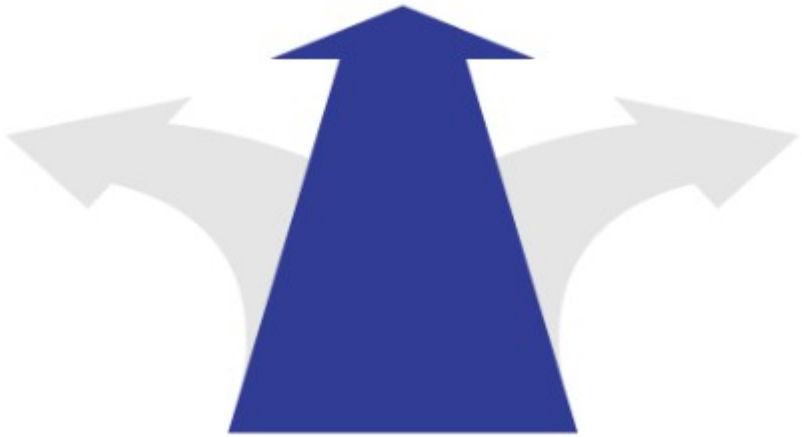
Voorjaarsnota Rijk

Principeakkoord Hervormingsagenda

Nadere info via Rib, juni/juli

Scenario van ‘vrees’

Aanvullende korting inkomsten

Scenario van ‘hoop’

Aanvullende structurele inkomsten

Begrotingsstrategie: korte én middellange termijn

Basisscenario
Huidige bekende situatie

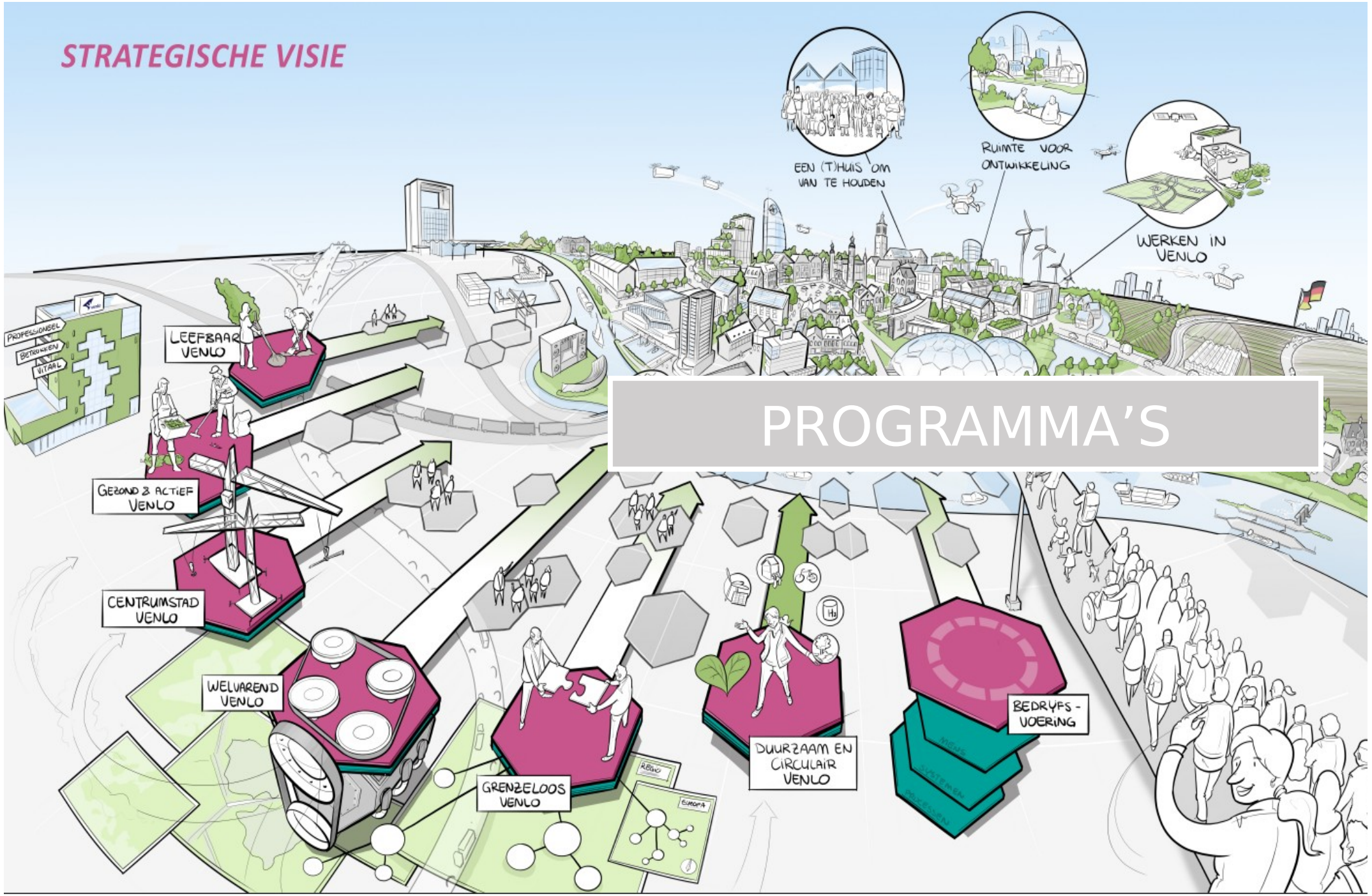
Vastgestelde koers

Huidige bekende situatie (geen oplossing v/h Rijk) = Basisstrategie

- Eigen koers op basis van vastgestelde uitgangspunten
- Focus op uitvoering i.p.v. nieuw beleid: *Uitvoeringstoets én nieuw voor oud*
- (Bij)sturen op kosten vanwege bekostiging volumegroei uit reguliere begroting: kans op verschraling (structurele baten vs structurele lasten)
- Inzet eigen middelen aan kansen specifieke uitkeringen Rijk, substitutie van middelen
- Randvoorwaarde (structurele) stabiele woonlastenontwikkeling is aanvullende middelen van het Rijk: vanaf 2027onvoldoende
- Incidentele middelen tbv structureel (maatschappelijk) rendement:

Fonds Strategische Investeringen Venlo

- Toegroeien naar reservering €50 miljoen
- Realisatie lange termijn ontwikkeling, strategische opgaven
- Koppeling aan “actuele” lange termijn ontwikkelingen
- Strategische onderhandelingspositie partners- directe beschikbaarheid van middelen met altijd een go – no go mogelijkheid
- Hefboom – multiplier waar mogelijk (met een kwartje een Euro maken)
- Middellange termijn – bijdrage aan wendbaarheid én weerbaarheid
- Voeding via begrotings- en rekeningresultaten
- Nader financieel uitwerken richting begroting

STRATEGISCHE VISIE
EEN (T)HUIS OM VAN TE HOUDEN
RUIMTE VOOR ONTWIKKELING
WERKEN IN VENLO
PROFESSIONEEL
BETROKKEN
VITAAL
LEEFBAAR VENLO
GEZOND & ACTIEF VENLO
CENTRUMSTAD VENLO
WELVAREND VENLO
GRENZELOOS VENLO
DUURZAAM EN CIRCULAIR VENLO
BEDRYFS-VOERING
PROGRAMMA'S

Gezond & Actief

Fier op Venlo

Algemeen

- ❑ “Afmaken” & “Implementeren”, zoals FOV, Sportvisie, etc.
- ❑ Uitvoeren nieuwe beleidskaders Gemeenschapsaccommodaties/Armoede
- ❑ Nieuwe “wetten” & ontwikkelingen : spreidingswet, hervormingsagenda, GALA, IZA, WOZO, actieplan dakloosheid en VSV.

Gezond & Vitaal

- ❑ Gala
- ❑ Investeringen: Herungerberg, Binnensport accommodaties, MFC Hout- Blerick
- ❑ Uitvoering gezondheidsbeleid.

Ontplooiing

- ❑ Onderwijshuisvesting
- ❑ Gelijke kansen
- ❑ VSV (tot 27)
- ❑ Laaggeletterdheid

Gezond & Actief

Meedoen

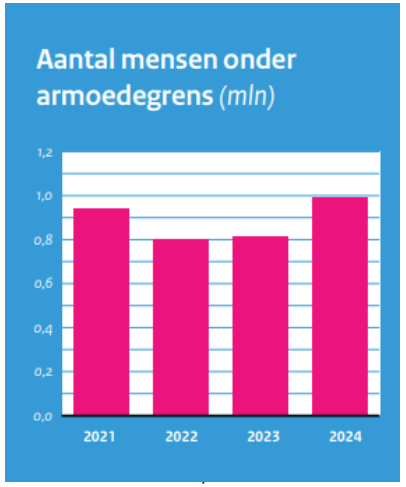
- ❑ *WSW & WAA*
- ❑ *Buurten met talent (FOV accent)*
- ❑ *Armoedebeleid*
- ❑ *Gemeenschapsaccommodatie*
- ❑ *Werk en Inkomen*

Zelfredzaamheid

- ❑ Sociale basis doorzetten
- ❑ Jeugd (incl. hervormingsagenda)
- ❑ WMO – en wonen in de wijk (incl HBH wetswijziging)
- ❑ Internationale werknemers (afstemmen positie in kadernota)
- ❑ Integraal Zorg Akkoord (IZA).

Fier op Venlo

Leefbaar Venlo

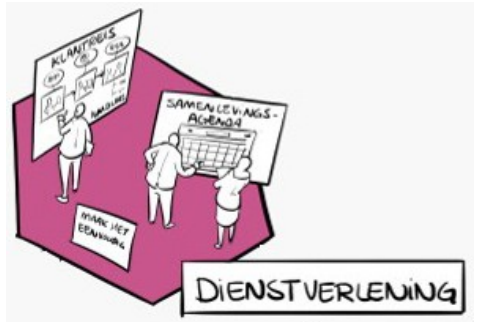

Algemeen

- ❑ Afmaken en implementeren
- ❑ Opstellen Omgevingsvisie en uitvoeren nieuwe beleidskaders IVB, Van Afval naar Grondstoffen, Mobiliteitsplan, Parkeren
- ❑ Nieuwe wet- en regelgeving; Omgevingswet, Wkb, Wet goed verhuurderschap, WMEVB

Dienstverlening

- ❑ Invullen randvoorwaarden omnichannel strategie; (digitale) techniek, datakwaliteit, inrichting fysieke loketten, wettelijke zorgplicht (Awb)
- ❑ Wijkgericht werken verbreden naar omgevingsmanagement en herijken subsidiesystematiek

Openbare orde en veiligheid

- ❑ Implementeren nieuwe IVB; balans tussen preventie en repressie, volgende stap integrale aanpak kamerverhuur, aanpak overlast binnenstad

Leefbaar Venlo

Wonen

- ❑ Versnellen woningbouwopgave, regionaliseren woningbouwprogramma en uitvoering woondeal

Omgeving

- ❑ Realiseren en versnellen integrale wateropgave; HWBP, klimaatadaptatie, gebiedsontwikkeling
- ❑ Uitvoeringsstrategie Vastenavondkamp/Geresstraat
- ❑ Realisatie herstructurering en bodemsanering woonwagenlocatie Kaldenkerkerweg
- ❑ Versterken ruimtelijke kwaliteit en bescherming monumentale waarden
- ❑ Synergie in de uitvoering; Basis op orde (blijven) houden, integraal, klantvriendelijk, toekomstbestendig en kosteneffectief
- ❑ Actief grondbeleid, portefeuillemanagement en DMJOP gem. vastgoed

Bereikbaarheid

- ❑ Van planvorming naar uitvoering met aandacht voor toekomstbestendigheid

Grenzeloos

Accenten 2024

- Regionale samenwerking: afronden lopende Regiodeal, 5e ronde Investeringsagenda en verkenning aanvraag nieuwe regiodeal
- PA: Focus op positieve gezondheid, wonen en waterstof
- Citybranding van proces naar eerste uitrol in 2024
- Gros doel: Inhoudelijk grenzen voor onze inwoners laten vervagen. Focus op twee thema's:
  - Cultuur en Gezondheid
- Geografische focus: Venlo - Krefeld - Roermond - Monchengladbach

Profilering en Regionale Samenwerking

Welvarend

Accenten 2024

'Economische motor'
Bedrijvigheid en werkgelegenheid

- Nieuwe economische visie ligt medio 2023 ter besluitvorming voor in Raa
  - Actualiseren en verbreden Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP)

- Arbeidsmarkt – 3 projecten uitvoeringsprogramma 'Werken in Venlo' prioritair

- Kennisinfrastructuur onverminderd belangrijker:
  - Samenwerking Brightlands Campus – kennisinstellingen (UM, HAS, Fontys, Gilde)
  - Versterken samenwerking Brightlands campus – gevestigde bedrijfsleven
  - Venlo studentenstad (met extra aandacht en ambitie voor studentenhuisvesting)

- Actualiseren ambitie Vrijetijdseconomie (in lijn met regionaal beleid en ec. visie)

- Toekomstbestendige haven: Ontwikkeling Noordoever en verplaatsing jachthaven

Centrumstad

Algemeen
- ❑ Afmaken waar we aan zijn begonnen, maar…
- ❑ Nieuw strategische opgaven

De basis sterk houden
- ❑ Toekomstbestendige culturele infrastructuur
- ❑ Doorontwikkelen / transformeren Binnenstad, centra Tegelen en Blerick

Verbreden en robuust maken
- ❑ Verbinding Maaswaard (Weerdtoren) en Kop van Weerd
- ❑ Fase twee Kazernekwartier

❑ *Verdiepen en onderscheiden*
- ❑ Transformatie Zuidrand Binnenstad en heroriëntatie spoorzone (zowel zuid als noord)
- ❑ Doorontwikkeling Steyl
- ❑ Thielen-tentoonstelling

Circulaire en duurzame hoofdstad

Algemeen

- Focus op uitvoering, ondersteuning en dienstverlening
  - Nieuwe opzet duurzaam bouwloket
  - Wijkklimaatakkoorden
  - Ondersteuning inwoners met diverse regelingen

Energietransitie

- Stadsbrede aanpak gericht op energiebesparing
- In 2050 van het gas af (Hagerhof, Kazerne en Molenbossen)
- Uitwerking “gemeentelijk energiebedrijf”
- Verdere verdieping gebiedsverkenning energieke landschappen (grootschalige opwek)
- Verduurzaming gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed

Klimaatadaptatie

- Verankeren en implementeren van de ‘groen-blauwe’ opgave Omgevingswet
- Implementatie bij gebiedsontwikkeling, ruimtelijke projecten en beheer openbare ruimte
- Ontstening en vergroening openbaar gebied

Circulariteit

- Uitvoering van nieuwe grondstoffenbeleid
- Ontwikkeling naar ‘milieupark’ nieuwe stijl
- Vervolg geven aan Healthy Buildings

Bedrijfsvoering

- Hoofdlijn Koersvast

1) Datagedreven Werken Randvoorwaarde: Digitale vaardigheden
2) Arbeidsmarktpositie
3) Spanning op PersoneelsKostenBegroting (Crises en Nieuwe taken en Bestaande)
4) Toegankelijkheid en Transparantie (Informatiebeheer en WOO/WMEBV/WEPG)
5) Doorontwikkeling P&C Maandafsluitingen, rapportages en Zomernota

Duiding resultaat 2022

2022: ondanks onrustig vaarwater, koersvast

- Onrustig jaar (raadsverkiezingen, nieuw college, oorlog, ontheemden, energieprijzen, inflatie, armoede, stikstof, omgekeerde vlaggen)
- Crisismaatregelen, i.c. opvang Oekraïners, Venlo-fonds, verruiming bijzondere bijstand, schoollunches
- Zeer sterke bevolkingstoename, 254 nieuwbouwwoningen, in (verhoogde) lijn met afgelopen jaren
- Majeure projecten in voorbereiding en in ontwikkeling (o.a. K-kwartier en Q4)
- Programmering en start realisatie afspraken coalitieakkoord
- Impact inflatie aanzienlijk, echter nog weinig gespecificeerd
- Financiële onderuitputting, tekort aan grondstoffen en arbeid
- Druk op realisatie als gevolg van krapte arbeidsmarkt bij aanbieders

Het kompas, Meetbaar Venlo

- Waarde veel indicatoren nabij of nadert ambitieniveau
- Positieve uitschieters: WW-uitkeringen, saldo verhuisbewegingen, Europese subsidies (€15,6 mio), leegstand binnenstad en HALT-verwijzingen
- Aandachtspunten: ontwikkeling VSV, eigen ontplooiing, aantal studenten
- Meetbaar Venlo geactualiseerd, koppeling met programmaverantwoording en beleid verdient verbetering, afweging bij bereiken van ambitie ontbreekt (meestal nog)
- In juni onderhoudsronde met auditcommissie ‘plus’ (in ieder geval indicator ‘armoede’) en verder verbetering beleidsmatige koppeling

Resultaat

	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	%	Verschil
Baten	527.592	526.801	100%	-792
Lasten	517.638	491.020	95%	26.617
Totaal saldo baten en lasten	9.955	35.780		25.826
Onttrekkingen aan reserves (baten)	34.671	30.046	87%	-4.625
Toevoegingen aan reserves (lasten)	38.915	45.538	117%	-6.622
Totaal saldo verrekeningen met reserves	-4.244	-15.492		-11.248
Totaal resultaat	5.711	20.288		14.578

	FinRap 2022	Jrk 2022
Saldo rekening 2022 excl. Covid-19	15.975	19.097
Resultaat Covid-19	1.145	1.191
Saldo rekening 2022 incl. Covid-19	17.120	20.288

Resultaat na verrekening reserves

- Vrijgevallen bedragen, niet (geheel) gerealiseerde opdrachten over de jaargrens heen
- Zeer laat ontvangen middelen van het Rijk, concrete uitvoering in 2023

- Per saldo **€ 2,6 miljoen** overheveling – voorlopige bestemming
- Onbestemd: **17,7 miljoen**

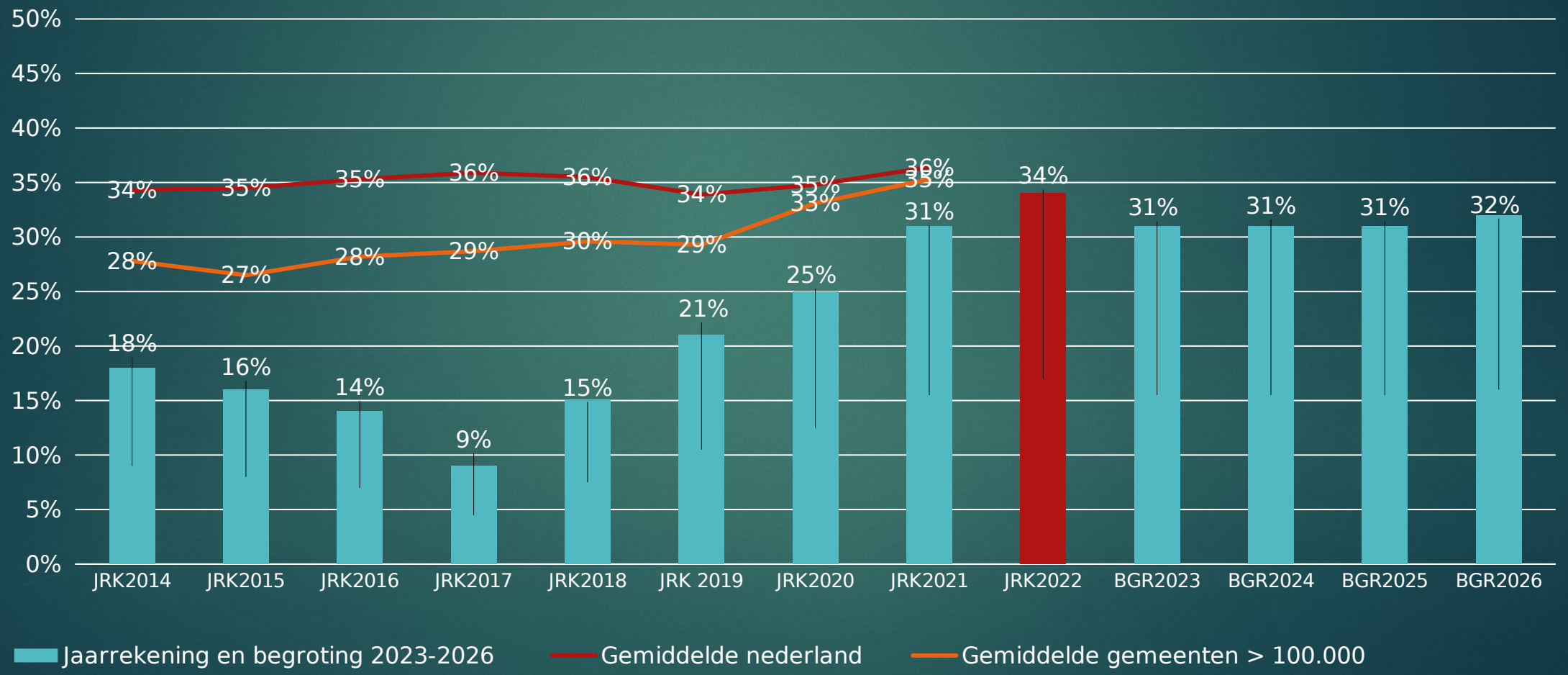
- Uw raad gaat over de bestemming van het resultaat (budgetrecht)
- Bestemming resultaat vindt plaats in juni bij vaststelling jaarrekening 2022

- Coalitieakkoord: positieve rekeningsresultaten onderdeel integrale afweging bij de begroting op basis van de gestelde kaders kadernota

Solvabiliteitsratio

Vastgestelde streefwaarde coalitieakkoord 25%-30%

x € 1.000	Ultimo 2021	Ultimo 2022
Eigen vermogen	156.989	192.769
Balanstotaal	514.230	559.738
Solvabiliteitsratio	**31%**	**34%**

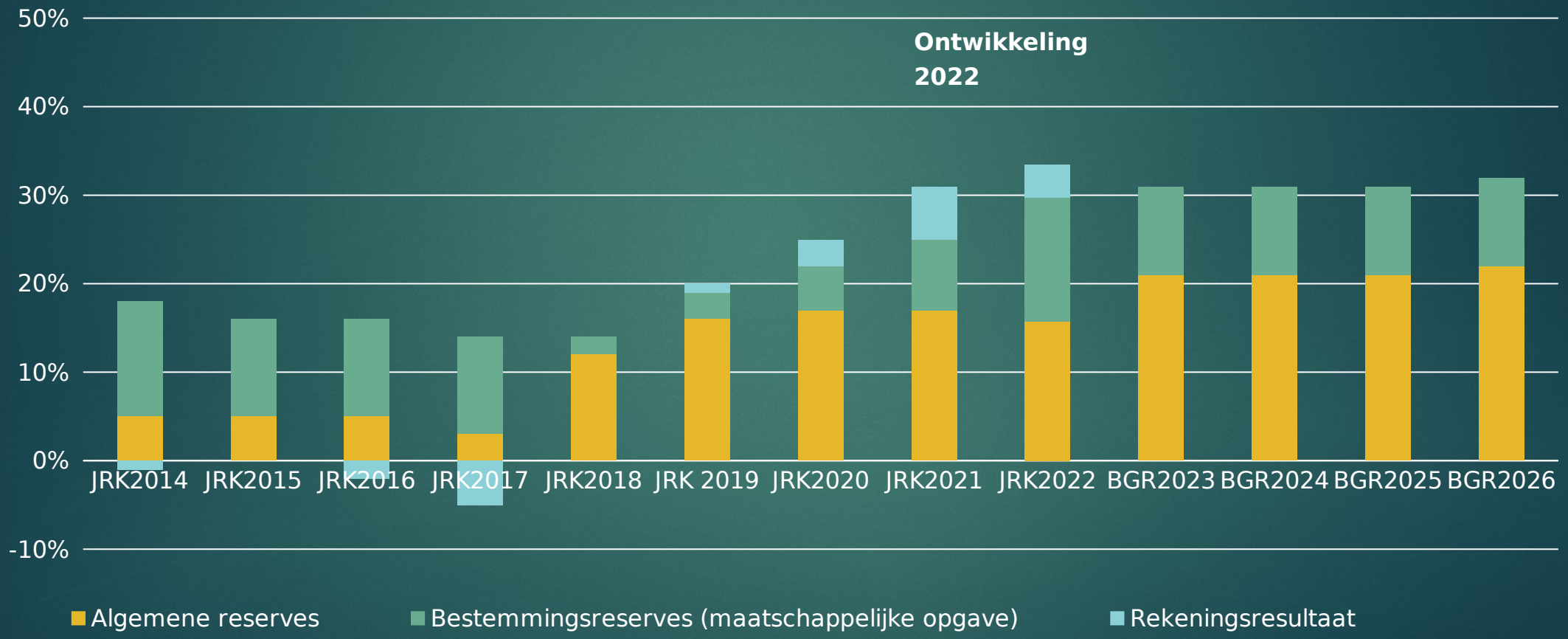
*Begr. 2022 na wijziging (actualisatie risico's en reserves begr. 2023)

Gemiddelde nederland en gemiddelde gemeenten > 100.000 (rekeningcijfers t/m 2021
https://insights.bdo.nl/benchmark-gemeenten-23-ps-dzb-bm-gem-lo/financiele-performa

Solvabiliteitsratio

Vastgestelde streefwaarde coalitieakkoord 25%-30%

x € 1.000	Ultimo 2021	Ultimo 2022
Eigen vermogen	156.989	192.769
Balanstotaal	514.230	559.738
Solvabiliteitsratio	**31%**	**34%**

*Begr. 2022 na wijziging (actualisatie risico's en reserves begr. 2023)

Tot slot

- Maatschappelijke en economische onzekerheden onverminderd groot
- Rente loopt op, economie vertraagt, inflatie neemt af
- Arbeidsmarktkrapte onverminderd groot, vergrijzing neemt toe
- Grote opgaven, zowel wat betreft energie, klimaat, landbouw, wonen, zorg, werk en inkomen
- Nationaal beleid, lokale en regionale vertaling
- Discussies met het kabinet over bekostiging sector en financiering
- Venlo ligt strategisch op koers, financiële uitgangspositie Venlo Goed
- Concrete realisatie opgaven blijft aandachtspunt
- Coalitieakkoord programmatisch en meerjarig geheel verwerkt

Vervolgplanning

Themabijeenkomst Kadernota (voor de hele raad)	10 mei 2023
Rondje Fracties Kadernota	15 mei 2023
Commissie Economie Kadernota (alleen commissie Economie)	17 mei 2023
Gemeenteraad Kadernota (besluitvormende bijeenkomst)	24 mei 2023
Themabijeenkomst Jaarrekening (voor de hele raad)	7 juni 2023
Rondje Fracties Jaarrekening	12 juni 2023
Commissie Economie Jaarrekening(alleen commissie Economie)	14 juni 2023
Gemeenteraad Jaarrekening (besluitvormende bijeenkomst)	25 juni 2023